

بررسی اپیدمیولوژیک و عوامل مؤثر بر جراحات ناشی از سوزن های آلوده در کارکنان پرستاری بیمارستان آموزشی بوعلی سینا قزوین

دکتر بهزاد بیژنی^۱، جلیل عظیمیان^{۲*}، محمد علی سلیمانی^۳، دکتر نوید محمدی^۴

۱. استادیار، گروه بیماری های عفونی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران
۲. دانشجوی دکترای پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران
۳. دانشجوی دکترای پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران
۴. استادیار، گروه اپیدمیولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

چکیده

زمینه و هدف: جراحات ناشی از سوزن های آلوده یکی از بزرگترین تهدیدها برای پرستاران شاغل در بیمارستان های آموزشی می باشد. این مطالعه به منظور تعیین میزان بروز و عوامل خطر ساز و محافظت کننده این جراحات در کارکنان پرستاری انجام شده است.

مواد و روش ها: در این مطالعه مقطعی اطلاعات مربوط به جراحات ناشی از سوزن های آلوده طی سالهای ۱۳۸۶ تا ۱۳۸۸ در ۲۴۶ نفر از پرستاران بیمارستان آموزشی بوعلی سینای قزوین با روش سرشماری جمع آوری گردید. ابزار پژوهش پرسشنامه ای شامل سؤالات مربوط به اطلاعات دموگرافیک، عادات شغلی، سابقه گذراندن دوره های آموزشی مرتبط، سطح تحصیلات و سابقه کاری و اطلاعات مربوط به جراحات بود. روایی ابزار به روش روایی محتوا و پایایی آن با روش آزمون مجدد با ضریب همبستگی ۰/۸۹ تعیین گردید. تحلیل آماری با استفاده از نرم افزار آماری Epi Info 3.5.1 انجام شد.

یافته ها: ۷۷ نفر از ۲۴۶ پرستار شاغل در مشاغل درمانی جراحات ناشی از سوزن های آلوده را گزارش کردند. در تحلیل آماری، عادت به درپوش گذاری مجدد سوزن ها و تعداد شیفت های مکرر به عنوان فاکتور خطر مستقل برای حوادث شغلی ناشی از لوازم برنده شناخته شدند. در کل ۵۴/۵ درصد صدمات به مسئولین کنترل عفونت بیمارستان گزارش شده بود که سن کمتر و جنسیت مرد با عدم گزارش حادثه به مسئولین بیمارستان ارتباط معنی دار آماری داشت.

نتیجه گیری: با توجه به عوارض نامطلوب آسیب های ناشی از سوزن های آلوده به نظر میرسد تدوین برنامه های آموزشی مؤثر در این رابطه اولویت خاصی در بیمارستان های آموزشی داشته باشد. در عین حال ایجاد زمینه های مناسب جهت به حداقل رساندن شیفت های پشت سرهم در پرستاران بیمارستان های آموزشی می تواند تأثیر بسزائی در کاهش این وقایع داشته باشد.

کلید واژه ها: جراحات سوزن، بروز، عوامل خطر، جراحات اشیاء نوک تیز

مقدمه

احتمال انتقال عوامل بیماری زای مختلف بخصوص هپاتیت سی، هپاتیت بی و ویروس نقص ایمنی انسانی به کارکنان شاغل در امور بهداشتی است. به عنوان مثال در یک دوره ۶ ساله در ایالات متحده آمریکا در ۸۹۴ فردی که دچار این جراحات شده بودند، ۳۰ مورد عفونت با هپاتیت سی، ۶ مورد هپاتیت بی و ۳ مورد ویروس نقص ایمنی انسانی گزارش شده است (Shah و همکاران، ۲۰۰۶). لازم به ذکر است که حتی در

خطر جراحات ناشی از وسایل برنده و نوک تیز آلوده در حین اشتغال یکی از بزرگترین تهدیدها برای کارکنان شاغل در بیمارستان های آموزشی، می باشد. خطر اصلی این صدمات،

نویسنده مسئول مکاتبات: جلیل عظیمیان، بلوار شهید باهنر، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قزوین
آدرس پست الکترونیک: azimianj@yahoo.com